

Hoofdstuk 13 Gevaren van het preterisme

Onze Heiland heeft over de val van Jeruzalem gezegd: “Dit zijn dagen van wraak, opdat alles wat geschreven staat, vervuld wordt” (Luk. 21:22). Preteristen vatten “alles wat geschreven staat” op in absolute zin. Volgens hen zijn alle profetieën uit de Bijbel in de jaren 66 tot 70 vervuld. “Alles wat geschreven staat” heeft gezien het tekstverband echter een relatieve betekenis. Het betreft alles wat er staat geschreven over wraak, dus bij voorbeeld heel Deuteronomium 28.

Onder christenen bestaat er over allerlei kwesties verschil van mening. Meestal gaat het dan om dingen waarover de apostel Paulus zou opmerken: “Waarom oordeelt u uw broeder? Of... waarom minacht u uw broeder? [Of] hij staat of valt, [gaat] zijn eigen heer [aan]” (vgl. Rom. 14:4-10). Is het preterisme ook een opvatting die misschien buitenissig maar in geestelijk opzicht van weinig belang is? (Net zoals keuzes aangaande eten of drinken, rusten of werken)?

Helaas is het preterisme niet zo onschuldig. Om te kunnen ‘bewijzen’ dat alle profetieën van de Bijbel zijn vervuld, moeten preteristen Bijbelse begrippen herinterpreteren, en aan die begrippen een volstrekt nieuwe betekenis toekennen. Door die “herijking” worden talrijke beloften van God van hun kracht beroofd.

Herinterpretatie van het begrip opstanding

Aangezien gelovigen bij de komst van de Messias zullen opstaan (zie b.v. 1 Kor. 15:21-23 en 1 Thess. 4:13-18) en omdat die komst volgens het preterisme heeft plaatsgevonden toen de tempel werd verwoest, menen de aanhangers van deze leer dat de “doden in Christus” (1 Thess. 4:16) zijn opgewekt in het jaar 70. Het is echter duidelijk, dat alle christenen die tijdens de latere kerkgeschiedenis zijn gestorven, zich nog in hun graven bevinden. We kunnen “met vrijmoedigheid spreken” over Willem de Zwijger, en opmerken “dat hij én gestorven én begraven is, en zijn graf is onder ons tot op deze dag” (vgl. Hand. 2:29).

Preteristen zijn genoodzaakt om het begrip opstanding op een nieuwe manier te interpreteren. Volgens hen is de opstanding een onzichtbare gebeurtenis, waarbij gelovigen met een nieuw (onzichtbaar, geestelijk) lichaam naar de hemel gaan, terwijl het oude (tastbare, zielse) lichaam in het graf achterblijft. In het jaar 70 hebben de gestorven heiligen het dodenrijk verlaten, dat in de Bijbel *Sjeool* of *Hades* wordt genoemd, en zijn op onzichtbare wijze ten hemel gevaren. Onrechtvaardige doden werden op dat moment echter geoordeeld. Volgens de meeste preteristen is de opstanding sindsdien een doorgaand proces. Zodra een mens sterft, gaat hij met een nieuw lichaam naar de hemel, of komt in de poel van vuur terecht. Voor deze opvatting beroept men zich op Hebr. 9:27. Andere preteristen beweren, met een beroep op Efe. 2:6, dat gelovigen hun geestelijk lichaam al ontvangen zodra ze het woord der

waarheid aannemen. In Noord Amerika staan deze visies bekend als *IBD* ("Immortal Body at Death") en *IBN* ("Immortal Body Now").

Deze "hertaling" van het begrip opstanding is echter niet in overeenstemming met wat er in de Bijbel wordt geleerd. De Here Jezus heeft eens gezegd:

"Want zoals de Vader leven heeft in Zichzelf, zo heeft Hij ook de Zoon gegeven leven te hebben in Zichzelf; en Hij heeft Hem macht gegeven oordeel uit te oefenen, omdat Hij [de] Mensenzoon is. Verwondert u hierover niet, want er komt een uur dat *allen die in de graven zijn*, Zijn stem zullen horen en zullen *uitgaan*: zij die het goede hebben gedaan tot de opstanding van het leven, en zij die het kwade hebben bedreven tot [de] opstanding van [het] oordeel" (Joh. 5:26-29)

Volgens de Bijbel houdt het begrip opstanding in, dat "allen die in de graven zijn" daar eens zullen "uitgaan". Tijdens de eerste eeuw hebben sommige doden het graf al verlaten. Toen de Gekruisigde "met luider stem riep" werden "de graven geopend en vele lichamen van de ontslapen heiligen werden opgewekt" (Matth. 27:52). Deze mensen kwamen echter pas naar buiten nadat hun Redder was opgewekt uit de doden. Hij was immers DE "Eersteling" (1 Kor. 15:20). Vanaf de Paasmorgen kwamen deze overledenen "in de heilige stad" (Jeruzalem) waar ze "aan velen verschenen" (Matth. 27:53). Hoewel preteristen dit ontkennen, verlaat het lichaam van een gestorvene wel degelijk het graf wanneer de dode opstaat.

Dat het oude lichaam niet in het graf achterblijft, blijkt ook uit wat Paulus de christenen in Filippi voorhield:

"Want ons burgerschap is in [de] hemelen, waaruit wij ook [de] Heer Jezus Christus als Heiland verwachten, die *het lichaam van onze vernedering zal veranderen* tot gelijkvormigheid aan het lichaam van Zijn heerlijkheid, naar de werking van de macht die Hij heeft om ook alles aan zich te onderwerpen" (Fil. 3:20-21)

In de zienswijze van het preterisme ontbreekt het besef, dat het lichaam van iemand de persoon *zelf* is. Wanneer mijn lichaam wordt begraven, dan word *ik* begraven (vgl. Mar. 13:46-47, Luk. 21:53 en Joh. 19:42). En wanneer mijn lichaam het graf verlaat, dan sta *ik* op (vgl. Luk. 24:3-5, Hand.2:24-32). Volgens de Bijbel is er tussen ons aardse en ons hemelse lichaam zowel verschil als continuïteit – net zoals er tussen een zaad en de plant die uit dat zaad opschiet zowel verschil is als continuïteit (1 Kor. 15:35-38). Over de opstanding van gelovigen schreef Paulus:

"En wanneer dit vergankelijke onvergankelijkheid zal aandoen, en dit sterfelijke onsterfelijkheid zal aandoen, dan zal het woord uitkomen dat geschreven staat: 'De dood is verslonden tot overwinning'" (1 Kor. 15:54)

Dit vergankelijke zal onvergankelijkheid, en *dit* sterfelijke zal onsterfelijkheid aandoen. Volgens de Bijbel zal de Messias, wanneer Hij verschijnt, “het lichaam van onze vernedering *veranderen* tot gelijkvormigheid aan het lichaam van Zijn heerlijkheid” (Fil. 3:21). Bij die gelegenheid zullen “wij *veranderd* worden” (1 Kor. 15:52). Het preterisme leert daarentegen: “Bij het sterven (of bij onze bekering) krijgen we een nieuw lichaam in de onzichtbare wereld terwijl ons oude lichaam blijft bestaan”. De definitie die preteristen van het begrip opstanding geven wijkt af van de definitie van de Bijbel. De preteristische definitie doet denken aan de leer van de gnostiek of van het docetisme. “Verandering van ons vernederd lichaam” is de hoop van de Bijbel. Het geschenk van een volstrekt nieuw, onzichtbaar lichaam dat volkomen los staat van het oude en dat naast het oude kan bestaan, is een andere hoop.

Preteristen maken bovendien een oneigenlijk gebruik van Hebr. 9:27 en Efe. 2:6. Vanaf Adams val was het de mens al “beschikt om éénmaal te sterven en daarna het oordeel”. En dat God de gelovigen “levend gemaakt heeft met Christus, met Hem heeft opgewekt en met Hem heeft doen zitten in de hemelse gewesten” was al een feit zodra de Here ten hemel was gevaren. De gelovigen in Klein-Azië hoefden daarvoor niet te wachten tot de verwoesting van Jeruzalem.

De hoop ontkracht

Volgens het preterisme is de Here Jezus terug gekomen in het jaar 70, zodat de dag van de Heer er nu *is*. Men predikt in feite hetzelfde als wat er ooit werd verkondigd in de gemeente van Thessalonika. De dag van de Heer zou al zijn aangebroken (2 Thess. 2:2). En het denken van sommige gelovigen wordt opnieuw “geschokt”.

Men beweert dat wij leven in de nieuwe hemel(en) en de nieuwe aarde van Openb. 21-22, of 2 Pet. 3:13. Maar de belofte, dat de “dood er niet meer zal zijn, noch rouw, noch geschrei, noch pijn” en dat God “elke traan van de ogen van de mensen zal afwissen” (Openb.21:4) is nog steeds niet vervuld. Die belofte is de kern van de christelijke hoop. Volgens de apostel Paulus kan men het evangelie als volgt samenvatten:

“Onze Heiland, Christus Jezus, schaft de dood af en brengt leven en onvergankelijkheid [d.w.z. onvergankelijk leven] aan het licht” (2 Tim. 1:10)

Aangezien er over de Messias geschreven staat, dat “God alles aan Zijn voeten heeft onderworpen” (Psalm 8), schreef de apostel over de Here Jezus:

“Hij moet regeren, totdat Hij al Zijn vijanden onder Zijn voeten heeft gelegd. Als laatste vijand wordt de dood te niet gedaan” (1 Kor. 15:25-27)

Wanneer de dood “te niet gedaan” of “afgeschaft” is, dan betekent dit volgens de Bijbel dat allen zullen leven:

“Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden” (1 Kor. 15:22)

Op dit moment is de dood er echter nog. Talloze mensen bevinden zich in die toestand, zelfs vele van onze geliefden. En tranen, rouw, geschrei en pijn zijn er ook nog altijd. Hoe is dat mogelijk, als “alles wat geschreven staat” al is vervuld? Als deze grondstelling van het preterisme waar zou zijn, dan was elke traan van ieder mensenoog afgewist en was er geen rouw meer, aangezien alle gestorvenen dan zouden leven. Naar zo’n geweldige toekomst mogen we uitzien. Maar de gedachte dat dit al een feit zou zijn, is absurd.

Evangeliseren zonder verwachting?

Wie bekeerd is, heeft zich volgens de apostel Paulus “van de afgoden tot DE God omgewend” (Gr. *epistrephoo*). Zo iemand mag “de levende en waarachtige God dienen en Zijn Zoon uit de hemelen verwachten” (1 Thess. 1:8-10). In het boek Handelingen wordt dezelfde betekenis aan “bekering” en “geloof” gehecht. Bekeerlingen “wenden zich van de nietige goden tot de levende God, die de hemel, de aarde, de zee en alles wat daarin is, heeft gemaakt” (Hand. 14:15). Ze keren zich tot Hem aangezien Hij “een dag heeft bepaald, waarop Hij het aardrijk in gerechtigheid zal oordelen door een Man die Hij [daartoe] heeft bestemd” (Hand. 17:30-31). Bekeerlingen mogen uitzien naar de komst van de Messias, die over de mensheid zal gaan rechtspreken en al het aardse onrecht eens volmaakt zal rechtzetten.

Aan Paulus, Silvánus en Timotheüs had God een “evangelie” toevertrouwd, met de bedoeling dat zij dit goede nieuws zouden rondbazuinen (1 Thess. 1:5, 2:2,4,6,8,9). De hoop, of blijdschap, of “erekrans” waarnaar zulke “herauten” mochten uitzien, was de kring van gelovigen die er door het goede nieuws zou ontstaan, en die “bij de komst van de Heer Jezus” voor elk oog zichtbaar zou worden (1 Thess. 2:19-20, Fil. 2:16, 4:1). Wanneer Hij komt, zal de Messias “verheerlijkt worden in Zijn heiligen en bewonderd worden in allen die hebben geloofd” (2 Thess. 1:10). Wie tot Zijn lichaam behoren zullen dan “met Hem worden geopenbaard in heerlijkheid” (Kol. 3:4, vgl. 1 Kor. 15:43, Fil. 3:21). De redding die God door de “dwaasheid van de prediking” heeft bewerkt (1 Kor. 1:21) zal in al haar veelkleurigheid schitteren, wanneer Zijn Zoon verschijnt.

De “gelukkige hoop” van de christelijke gemeente is volgens Paulus de verwachting van de “verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Jezus Christus” (Tit. 2:13). Die hoop is voor elke gelovige een aansporing om “de goddeloosheid en de wereldse begeerten te verzaken” (Tit. 2:12) en voor elke evangelist een aansporing om Gods heilsboodschap door te geven.

Indien de komst van de Messias echter al heeft plaatsgevonden, dan kunnen wij Hem niet langer “uit de hemelen verwachten”. Voor een heraut kan de groep mensen die het goede nieuws heeft aanvaard dan niet meer de erekrans zijn “wanneer Christus

komt". Volgens preteristen is er geen enkel verband tussen zending en de komst van de Messias, want naar hun mening leven wij al in de "nieuwe hemel en de nieuwe aarde" (Openb. 21:1). Evangelisatie is volgens hen noodzakelijk om het koninkrijk van God te laten groeien, en die groei zal altijd blijven doorgaan. Een bekende preterist schreef:

"Het Koninkrijk kwam met de geboorte van Jezus, was aangekondigd door Johannes de Doper (*sic!*), [werd] uitgelegd en gedemonstreerd door Jezus zelf, bevestigd in het verbond van vergeving bij het laatste avondmaal, ingewijd door het beëindigen van het oude verbond op het kruis, doorgegeven aan Zijn ambassadeurs vlak voor Zijn hemelvaart en het... bereikte... heel de toenmalige beschaafde wereld, voordat de verwoesting van Jeruzalem... het oude verbondssysteem definitief verwijderde. Met het uitoefenen van het verbondsoordeel werd het oude verbond definitief afgesloten en werd het nieuwe verbond, het nieuwe koninkrijk, permanent geïnstalleerd, en het is hier al meer dan 2000 jaar, en het is hier nu, en het groeit en het zal blijven groeien tot in eeuwigheid (Jesaja 9:6)" ⁶⁷

Afgezien van het feit dat "verbond" en "koninkrijk" door deze auteur worden vereenzelvigd (zonder dat daarvoor enig bewijs wordt gegeven), en afgezien van het feit dat er tussen de "verborgenheden" (Matth. 13:11, d.w.z. de verborgen gestalten) en het "openbaar worden" (Luk. 19:11) van het rijk geen onderscheid wordt gemaakt, berooft deze visie christenen van hun toekomstverwachting. Indien het rijk van God "altijd zal blijven groeien", waarom werd het christendom, dat in Turkije en Noord Afrika eens bloeide, daar dan totaal uitgeroeid? Waarom is het christelijk geloof in Europa en Noord Amerika dan op zijn retour? Wie de toekomst opvat als een nimmer eindigend groeiproces spreekt als de ongelovigen, die menen dat de verschijnselen die we vandaag waarnemen in een eeuwige kringloop zullen blijven doorgaan. De Bijbel leert juist, dat God een *doel* heeft met Zijn schepping. Hij voert het geschapene naar de eindbestemming die Hij heeft vastgesteld (Hij zal eens "alles zijn in allen", 1 Kor. 15:28). Daartoe maakt Hij gebruik van *crises* (oordelen) en van "vele verdrukkingen". De Almachtige zal dit grandioze einddoel te Zijner tijd beslist bereiken.

Blind voor de tegenstander

Volgens het preterisme is de satan momenteel gebonden (Openb. 20:1-3) en in de poel van vuur geworpen (Openb. 20:10). "Alles dat geschreven staat" is immers al vervuld (Luk. 21:22). Voor de geloofspraktijk van een christen heeft deze visie vérstrekkende gevolgen.

De apostel Petrus schrijft, dat wij een machtige tegenpartij hebben, [de] duivel. Die "gaat rond als een brullende leeuw, op zoek naar wie hij zou kunnen verslinden" (1 Pet.

⁶⁷ Het citaat is afkomstig van A. Salomons.

5:8). We hebben opdracht om hem te “weerstaan, standvastig in het geloof”. Met Gods hulp zijn we daartoe in staat, al moeten we ook lijden en al worden we met de dood bedreigd (1 Pet. 5:9).

Volgens de apostel Paulus is de duivel vooral werkzaam in de godsdienstige sfeer. Satan is “de god van deze eeuw, die de gedachten van ongelovigen heeft verblind, opdat de lichtglans van het evangelie... hen niet zou bestralen” (2 Kor. 4:4). Hij is “de overste van de macht der lucht, de geest die nu werkt in de zonen van de ongehoorzaamheid” (Efe. 2:2). Onder invloed van “verleidende geesten en demonen” vallen sommigen “van het geloof af” (1 Tim. 4:1-5). Twistvragen fungeren als “strikken”, waarmee de duivel mensen “vangt” om hen “zijn wil te laten doen” (2 Tim. 2:23-26). De boze doet zich voor als een “engel van het licht” en zijn dienaren als “apostelen van Christus” met de bedoeling om gelovigen te misleiden (2 Kor. 11:13-15). We hebben niet te strijden “tegen bloed en vlees, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van deze duisternis, tegen de geestelijke [machten] van de boosheid in de hemelse [gewesten]” (Efe. 6:12). Om weerstand te kunnen bieden en om te kunnen standhouden mogen we “de hele wapenrusting van God aandoen” (Efe. 6:10-20).

Volgens preteristen zijn zulke Bijbelse waarschuwingen niet langer van toepassing. Satan en zijn trawanten zijn allang in de poel van vuur geworpen, en dus niet meer in staat om mensen te misleiden of om het wereldgebeuren te beïnvloeden. Gelet op de aardse werkelijkheid, waarin christenen op vele plaatsen worden vervolgd, gelovigen door allerlei wind van leer worden bedreigd, onschuldigen worden misbruikt, en vernietigende oorlogen op grote schaal plaatsvinden, is de gedachte dat de boze geen enkele invloed meer kan uitoefenen, volstrekt ongeloofwaardig. Die gedachte leidt trouwens nog tot andere dwalingen:

1. Indien de satan uitgeschakeld is, hebben gelovigen niet langer te strijden tegen “geestelijke machten van de boosheid”. De enige tegenstanders die er dan nog bestaan, zijn *mensen*. Preteristen roepen hun achterban dus op om politiek actief te worden, en zich in te zetten voor de kerstening van de samenleving. Zij streven naar invloed en macht. Hun onderwijs staat haaks op wat de apostelen van Christus hun bekeerlingen hebben voorgehouden. Volgens de Bijbel hebben gelovigen “niet te strijden tegen vlees en bloed” (Efe. 6:12), maar volgens preteristen hebben ze opdracht om hun tegenstanders te verslaan, en op alle continenten een rechtvaardige samenleving te vestigen. Volgens de Bijbel mogen gelovigen “schijnen als sterren in de [duistere] wereld door het woord van God vast te houden” (Fil. 2:15-16). Maar volgens preteristen moeten ze ernaar streven om de dag te doen aanbreken, desnoods met geweld.

2. Als de duivel is gebonden of in de poel van vuur is geworpen, dan kan hij volgens de Bijbel “de naties niet meer misleiden” (Openb. 20:3). Daarmee wordt bedoeld, dat hij de volken niet meer tot *oorlog* kan aanzetten, want vóóordat hij werd gegrepen, verzamelden zijn demonen de legers van de koningen van het hele aardrijk (Openb. 16:13-16, 19:19-20), en zodra hij wordt losgemaakt, misleidt hij de naties *opnieuw* en verzamelt hen tot de strijd (Openb. 20:7-9). Aangezien de Messias de boze eens zal binden, hebben de profeten een tijd aangekondigd waarin de oorlog zal zijn uitgebannen:

“Dan zullen zij hun zwaarden tot ploegscharen omsmeden en hun speren tot snoeimessen; *geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen, en zij zullen de oorlog niet meer leren*” (Jes. 2:4, Micha 4:3).

“Groot zal de heerschappij zijn en *eindeloos de vrede* op de troon van David en over zijn koninkrijk, doordat hij het sticht en grondvest met recht en gerechtigheid, van nu aan tot in eeuwigheid” (Jes. 9:6)

“Men zal *geen kwaad doen noch verderf stichten* op gans mijn heilige berg, want de aarde zal vol zijn van kennis des HEREN, zoals de wateren de bodem der zee bedekken” (Jes. 11:9, Hab. 2:14)

“En de vrucht der gerechtigheid zal *vrede* zijn, de uitwerking der gerechtigheid *rust en veiligheid* tot in eeuwigheid. En mijn volk zal in een verblijf des *vrede*s wonen, in *veilige* woningen, in oorden van ongestoorde *rust*” (Jes. 32:17-18)

“Dan zal Ik *boog en zwaard en oorlogstuig in het land verbreken*, en hen veilig doen wonen” (Hos. 2:17)

“Dan zal Ik de wagens uit Efraïm en de paarden uit Jeruzalem tenietdoen, ook de strijdboog wordt tenietgedaan; en Hij [d.i. Sions Koning] zal *de volken vrede verkondigen*, en Zijn heerschappij zal zich uitstrekken van zee tot zee, en van de Rivier tot de einden der aarde” (Zach. 9:10)

Als de satan uitgeschakeld was, zou er een periode van wereldwijde vrede aangebroken moeten zijn. Geen enkele natie zou dan nog een cent voor oorlogstuig uitgeven. Het preterisme negeert dit toekomstperspectief, of het maakt er een opdracht van voor de christelijke politiek. De Bijbel leert echter, dat *de Schepper* eens volmaakte vrede tot stand zal brengen. **Hij** zal “richten tussen volk en volk, en rechtspreken over machtige natiën” (Jes.2:4, Micha 4:3). “De ijver van de *HERE der heerscharen* zal dit doen” (Jes. 9:6). *Hij* zal “boog en zwaard en oorlogstuig in het land verbreken” (Hos. 2:17), en “de volken vrede verkondigen” (Zach. 9:10). Als de satan is gebonden en in de poel van vuur is geworpen, dan moet hij wel aan een ERG lange ketting zitten en bijzonder vuurbestendig zijn!

Blind voor Gods trouw aan Israël

Preteristen zijn volstrekt blind voor de onvoorwaardelijke beloften die de HERE aan Israël heeft gegeven en voor de koninklijke en priesterlijke rol die dat volk volgens de Bijbel zal mogen vervullen. Dat blijkt al uit de manier waarop zij Matth.23-25 lezen.

1. De Here Jezus voorspelde, dat de Schriftgeleerden en de farizeeën Hem na Zijn vertrek uit de tempel niet meer zouden zien, totdat ze zouden zeggen: "Gezegend Hij die komt in [de] naam van de Heer" (Matth. 23:39). Volgens het preterisme sprak Hij hier over een theoretische mogelijkheid die zich in de praktijk nimmer zou voordoen. De apostel Paulus was er echter vast van overtuigd dat Israël zich in de toekomst tot de Here zou wenden, want hij schreef: "Wanneer het tot [de] Heer zal terugkeren, wordt de bedekking weggenomen" (2 Kor. 3:16). Israël heeft de Messias eens verworpen waardoor de redding tot de volken is gekomen en het verharde deel van de Joodse natie zich buiten de kring van het heil heeft geplaatst (Rom. 11:11). Maar Israël zal de Messias eens aannemen, en dan zal er niet alleen verzoening van de wereld, maar ook leven uit de doden zijn. De "verwerping" en het "verlies" van Israël zullen uitlopen op hun toekomstige "aanneming" en "volheid" (Rom.11:12,15-16), dat wil zeggen: op het behoud van "heel" het volk (Rom. 11:25). De toekomstige bekering van "heel Israël", of van "alle geslachten van het land", is voorzien door Zacharia (Zach. 12:10-13:6) en door vele andere profeten. De "verbondswraak" of de "voltrekking van het verbondsoordeel" is in de Schrift *nooit* het einde of het laatste. Het einddoel is de ontferming van de HERE (zie b.v. Deut. 4:29-31, Jer. 31:31-34, Ezech. 16:53-63, 34:20-31, 36:22-32, 37:21-28; Zef. 3:9-20, Rom. 11:32).

2. Volgens preteristen heeft de grote verdrukking in de jaren 66 tot 70 plaatsgevonden en een definitief einde gemaakt aan de Joodse natie. Maar de Bijbel zegt, dat Jakob uit de tijd van grote benauwdheid zal worden *gered* (Jer. 30:7), en dat het volk van Daniël in die dagen zal *ontkomen*, allen wier namen in het boek zijn geschreven (Dan. 12:1).

3. Volgens preteristen was de "rouw van alle stammen van het land" (Matth. 24:30, Openb. 1:7) een weklacht over de verwoesting van de tempel en "de verwijdering van het oude verbondssysteem". Maar volgens de profeet Zacharia is het een uiting van berouw over het feit dat men de Messias heeft doorstoken, en is dit berouw het gevolg van de uitstorting van de "Geest van de genade en de gebeden" (Zach. 12:10-14).

4. Volgens preteristen is het bijeen vergaderen van de uitverkorenen (Matth. 24:31) de opwekking en hemelvaart van de gestorven gelovigen (of de bekering van heidenen door zending en evangelisatie), maar volgens de Bijbel gaat het om het inzamelen van op aarde levende uitverkorenen die naar alle hoeken van de wereld waren verstrooid (Jes. 11:11-12, Jer. 23:2-4,30:3-10, 32:37-38; Ezech. 20:33-34, 34:13, 36:24-25, 37:21-

23; Micha 2:12, 4:6; Zef. 3:19-20). Om hun vlees te behouden, d.w.z. om hen niet te laten omkomen, werden de dagen van de grote verdrukking verkort (Matth. 24:22).

5. Volgens het preterisme maakte de verwoesting van de tempel in het jaar 70 niet alleen een einde aan de eredienst in de tempel, maar ook aan het bestaan van het volk dat God had uitverkoren. De voorzitter van de "International Preterist Association" schreef:

"De verwoesting van Jeruzalem liet zien dat het Koninkrijk van het Joodse volk was weggenomen en aan de volgelingen van Christus was gegeven (zie Matth. 21:33-43)... Daaruit bleek duidelijk, dat God niet geïnteresseerd was in een fysiek wereldrijk voor de Joden, maar in de geestelijke heerschappij van Jezus... Die verwoesting fungeerde tevens als een 'eye-opener' voor de rest van de Romeinse wereld. Daardoor werd bevestigd, dat de volgelingen van Christus het WARE ISRAËL van God zijn" ⁶⁸

Over de huidige staat, en over de verwachting van een toekomstig herstel van Israël zei hij:

"Het moderne Israël is niet langer 'het beloofde land' of 'Gods uitverkoren volk'. Deze beloften werden vervuld in Christus en in Zijn geestelijk rijk waarvan wij thans deel uitmaken... En, om in Bijbelse termen te spreken, waarom zou Christus Zijn geestelijk koninkrijk opgeven en weer naar een fysiek-nationaal stelsel teruggaan? Dat zou de indruk wekken dat Hij Zijn 'eens-voor-altijd' gebrachte offer ongeldig verklaarde, doordat Hij naar dierenoffers terugkeerde. De Bijbel biedt geen enkele volmacht voor een herbouw van de tempel, of een herstel van het priesterschap. Die dingen zijn volledig vervuld, en vervangen door de 'betere dingen' in Christus..." ⁶⁹

De kille conclusies van deze schrijver ("God is niet geïnteresseerd in een land of een rijk op aarde") staan in scherpe tegenstelling met het liefdevolle spreken van de HERE:

"Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontfermen zou over het kind van haar schoot? Al zouden zij die vergeten, toch vergeet Ik u niet. Zie, Ik heb u in mijn handpalmen gegrift, uw muren zijn bestendig vóór Mij" (Jes. 49:15-16)

"Is Efraïm Mij een lievelingszoon, een troetelkind, dat Ik, zo vaak Ik van hem spreek, gedurig weder aan hem denken moet? Daarom is Mij binnenste over hem ontroerd. Ik zal Mij zeker over hem ontfermen, luidt het woord des HEREN" (Jer. 31:20)

⁶⁸ Edward E. Stevens, *What happened in 70 A.D.?*, Bradford, PA, 1988, p.2. De hoofdletters in deze tekst zijn afkomstig van de auteur.

⁶⁹ Stevens, a.w., p. vi.

“Zo zegt de HERE, die de zon overdag tot een licht geeft, die de maan en de sterren verordent tot een licht des nachts, die de zee opzweept, dat haar golven bruisen, wiens naam is HERE der heerscharen: Als deze verordeningen voor Mijn ogen zullen wankelen, luidt het woord des HEREN, dan zal ook het nageslacht van Israël ophouden al de dagen een volk te zijn voor Mijn ogen. Zo zegt de HERE: Als de hemel boven te meten is en de fundamenten der aarde beneden na te speuren zijn, dan zal Ik heel het nageslacht van Israël verwerpen om al hetgeen zij gedaan hebben” (Jer.31:35-37)

Aangezien dag en nacht elkaar nog steeds afwisselen, bestaat het nageslacht van Israël ook nog altijd. De HERE heeft hen niet verworpen om wat zij gedaan hebben (vgl. Rom. 11:1). Hij zal zich in de toekomst over hen ontfermen – niet om hunnentwil, maar omwille van Zijn Naam (Jes. 54:7-8, Jer. 33:25-26, Klaagl. 3:31-33, Ezech. 36:22-32, 39:25-39; Hos. 1:10-11, 2:13-22, 14:5-9; Micha 7:18-20).

Preteristen beweren dat afstamming en natuurlijke geboorte in het plan van God geen enkele rol meer spelen. Tot Gods volk behoren alleen de gelovigen, personen die door de Eeuwige zijn uitverkoren en die “van boven geboren zijn”. In Zijn keuze zou de HERE op de natuurlijke geboorte geen acht slaan. Maar de Schrift zegt over “het huis van Israël en het huis van Juda”:

“Ik zal Mijn wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven... Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en hun zonde niet meer gedenken” (Jer. 31:33-34)

“Ik zal rein water over u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw afgoden zal Ik u reinigen; een nieuw hart zal Ik u geven en een nieuwe geest in uw binnenste; het hart van steen zal Ik uit uw lichaam verwijderen en Ik zal u een hart van vlees geven. Mijn Geest zal Ik in uw binnenste geven en maken, dat gij naar Mijn inzettingen wandelt en naarstig Mijn verordeningen onderhoudt. Gij zult wonen in het land dat Ik uw vaders gegeven heb; gij zult Mij tot een volk zijn en Ik zal u tot een God zijn. Ik zal u van al uw onreinheden verlossen... Niet om uwentwil doe Ik het, luidt het woord van de Here HERE; weet dat wel!” (Ezech. 36:25-29,32)

“Ik zal hen verlossen van alle afvalligheid waarmee zij gezondigd hebben, en hen reinigen, zodat zij Mij tot een volk zullen zijn en Ik hun tot een God zal zijn” (Ezech. 37:23)

“Ik zal hun afkerigheid genezen, Ik zal hen vrijwillig liefhebben, want Mijn toorn keert zich van hen af. Ik zal zijn als de dauw voor Israël...” (Hos. 14:5)

“Ik zal tot een lof en tot een naam stellen hen, wier schande was over de gehele aarde... want Ik zal u stellen tot een naam en tot een lof onder alle volken der aarde” (Zef. 3:19-20)

“Ik zal over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem uitgieten de Geest der genade en der gebeden” (Zach. 12:10)

“Ik zal Mijn aangezicht niet meer voor hen verbergen, wanneer Ik Mijn Geest over het huis Israëls heb uitgestort” (Ezech. 39:29)

Aangezien God bepaalt op wie Hij Zijn Geest uitstort en wie Hij opnieuw geboren doet worden, hield Paulus gelovigen uit de volken voor, dat de Schepper bij machte is om de natuurlijke takken van de olijfboom, het verharde deel van het volk Israël, opnieuw te enten. Als gelovigen uit de volken “tegen de natuur op de edele olijfboom geënt zijn, hoeveel te meer zullen dezen, die natuurlijke takken zijn, op hun eigen olijfboom geënt worden”! (Rom. 11:24)

Een achterhaald NT

Wie het Nieuwe Testament aandachtig leest, zal het zijn opgevallen dat de aansporingen en aanmoedigingen van de apostelen dikwijls verband houden met de “komst”, de “openbaring” of de “verschijning” van Christus, en het aanbreken van de “dag van de Heer”. Het volgende overzicht geeft hiervan een indruk:

“U zult uw naaste liefhebben als uzelf... En dit [te meer] omdat wij de tijd kennen, dat [het] uur voor u al [daar] is om uit [de] slaap te ontwaken; want de behoudenis is ons nu nader dan toen wij tot geloof kwamen. De nacht is ver gevorderd en *de dag is nabij*. Laten wij dan de werken van de duisternis afleggen <en> de wapens van het licht aandoen. Laten wij, als op [de] dag, welvoeglijk wandelen...” (Rom. 13:9-13)

“Waarom oordeelt u uw broeder? Of ook u, waarom minacht u uw broeder? Want *wij zullen allen voor de rechterstoel van God gesteld worden*... Dus zal <dan> ieder van ons voor zichzelf rekenschap geven <aan God>” (Rom. 14:10-12)

“Dit is mijn lichaam, dat voor u is; doet dit tot Mijn gedachtenis... Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in Mijn bloed; doet dit, zo dikwijls u die drinkt, tot Mijn gedachtenis. Want zo dikwijls u dit brood eet en de drinkbeker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer, *totdat Hij komt*” (1 Kor. 11:24-26)

“Daarom stellen wij er ook een eer in, hetzij inwonend, hetzij uitwonend, Hem welbehaaglijk te zijn. Want *wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel*

van Christus, opdat ieder ontvangt wat in het lichaam is gedaan, naardat hij heeft bedreven, hetzij goed hetzij kwaad” (2 Kor. 5:10)

“Weest samen mijn navolgers, broeders, en ziet op hen die zo wandelen als u ons ten voorbeeld hebt...Want ons burgerschap is in [de] hemelen, *waaruit wij ook [de] Heer Jezus Christus als Heiland verwachten*, die het lichaam van onze vernedering zal veranderen tot gelijkvormigheid aan het lichaam van Zijn heerlijkheid, naar de werking van de macht die Hij heeft om ook alles aan Zich te onderwerpen” (Fil. 3:17,20-21)

“Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn. Want u bent gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God. *Wanneer Christus, uw leven, geopenbaard wordt*, dan zult ook u met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid” (Kol. 3:2-4)

“Strijd de goede strijd van het geloof.... Ik beveel je... dat je dit gebod onbesmet en onberispelijk bewaart *tot op de verschijning van onze Heer Jezus Christus*, die de gelukkige en enige Heerser, de Koning der koningen en Heer der heren op Zijn eigen tijd zal vertonen....” (1 Tim. 6:12-15)

“Ik betuig voor God en Christus Jezus, *die levenden en doden zal oordelen, en Zijn verschijning en Zijn koninkrijk*: predik het woord, wees paraat, gelegen [en] ongelegen; weerleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en lering” (2 Tim. 4:1-3)

“Want de genade van God, onze Heiland, is verschenen en onderwijst ons, dat wij met verzaking van de goddeloosheid en de wereldse begeerten ingetogen, rechtvaardig en godvruchtig zouden leven in deze tegenwoordige eeuw, *in de verwachting van de gelukkige hoop en verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Jezus Christus...*” (Tit. 2:11-14)

“Hebt dan geduld, broeders, *tot de komst van de Heer...* sterkt uw harten, want *de komst van de Heer is nabij*. Zucht niet tegen elkaar, broeders, opdat u niet geoordeeld wordt. Zie, *de Rechter staat voor de deur*” (Jak. 5:7-9)

“De oudsten onder u vermaan ik dus, de mede-oudste en getuige van het lijden van Christus en ook de deelgenoot van de heerlijkheid die geopenbaard zal worden: Hoedt de kudde van God die bij u is... En *wanneer de overste Herder is verschenen*, zult u de onverwelkelijke kroon van de heerlijkheid ontvangen” (1 Petr. 5:1-4)

“Daar dit alles dus vergaat, hoe behoort u te zijn in heilige wandel en godsvrucht, *terwijl u de komst van de dag van God verwacht* en verhaast...” (2 Petr. 3:11-12)

“Wij weten dat *als Hij geopenbaard zal zijn*, wij Hem gelijk zullen zijn, want wij zullen Hem zien zoals Hij is. En ieder die deze hoop op Hem heeft, reinigt zich zoals Hij rein is” (1 Joh. 3:2-3)

Omdat het onderwijs van de apostelen met de verwachting van de komst van Christus is verweven en omdat geen enkele Bijbelschrijver onderwijs geeft over het leven van christenen ná die komst, heeft de visie van het preterisme tot gevolg, dat de inhoud van het Nieuwe Testament als achterhaald moet worden beschouwd. Sommige aanhangers van deze eindtijdvisie geven dit ruiterlijk toe. Volgens hen is er op dit moment geen “gemeente van Christus” meer, want we leven nu in het Koninkrijk van God. De voorzitter van de “International Preterist Association” schrijft:

“Ik voel me niet op mijn gemak wanneer het woord ‘gemeente’ in verband met het huidige Koninkrijk van God wordt gebruikt. Het woord ‘gemeente’ heeft wellicht slechts betrekking op het ‘uitroepen’ van mensen tijdens de overgangperiode van de jaren 30 tot 70, toen Christus Zijn rijk aan het bouwen was” ⁷⁰

De website “Temporary Ekklesia” is zelfs helemaal gewijd aan een verdediging van de opvatting dat de gemeente van Christus slechts enkele decennia heeft bestaan en in het jaar 70 in haar geheel werd opgenomen!

Een uitlegger die een heel eind met het preterisme meegaat, heeft terecht opgemerkt:

“Wanneer alle profetie vóór het jaar 70 werd vervuld en wanneer het hele Nieuwe Testament is gericht op kwesties die zich vóór het jaar 70 voordeden, dan hebben wij geen Bijbelteksten die voor ons van rechtstreeks belang zijn. Het hele Nieuwe Testament moet dan worden omgezet voordat wij het kunnen gebruiken” ⁷¹.

Wie de grondstelling van het preterisme aanvaardt en daaruit de logische consequenties begint te trekken, zal ervaren dat deze leer “voortwoekert als de kanker” en vrijwel geen enkele Bijbeltekst overeind laat. Met het preterisme is er dus iets grondig mis.

* * * * *

⁷⁰ Aldus Edward E. Stevens, op de “Questions and Comments” pagina van de website van de International Preterist Association.

⁷¹ Kenneth L. Gentry (1997), *A Brief Theological Analysis of Hyper-Preterism*, Chalcedon Report 384:23.